

Tribunolo dėl Putino karo nusikaltimų įsteigimas galėtų turėti poveikį ne tik teisingumo realizavimui, bet ir tolesnei Rusijos raidai

Europos Parlamento (EP) nariai Rasa Juknevičienė ir Andrius Kubilius per savaitę nuveiktus darbus apžvelgė pasipuošę *vyšyvankomis* – tautiniais siuvinėtais ukrainietiškais marškiniais, kuriuos dar prieš karą gavo dovanų iš bičiulių Ukrainoje.

Ministrės Pirmininkės Ingridos Šimonytės kvietimu, šiuo solidarumo ženkle iniciatyvoje „Vyšyvanka: vienybė težydi“ šiandien puošėsi ne tik EP ir Seimo bei ministrų kabineto nariai, bet ir aukščiausi ES pareigūnai – Europos Komisijos pirmininkė Ursula Von der Leyen, EP pirmininkė Roberta Metsola ir kt.

Pasak R. Juknevičienės, visi supranta, kad ukrainiečiams labiausiai reikia: „Ginklų, ginklų ir dar kartą ginklų. Visi jaudinamės dėl Azovstal vyrų ir moterų, bet yra dalykų, kurių negali pakeisti savo jėgomis, savo asmeninėmis pastangomis. Tačiau yra dalykų, kuriuos galime padaryti“, – sakė parlamentarė, turėdama omenyje EP darbotvarkėje esančius Ukrainos klausimus, kai keičiami teisės aktai, priimamos rezoliucijos, sankcijos ir t. t.

Apžvelgdama šiuos darbus ir konkrečiai – Putino režimo nusikaltimų įvertinimą, R. Juknevičienė pasiteiravo A. Kubiliaus, ar, jo nuomone, yra šansų, kad Putinas ir jo bendrai sulauktų teisingumo bei atsidurtų tarptautiniame teisme, tribunole.

A. Kubilius pasakojo, kad solidarumo vardan pasipuošė iš Vakarų Ukrainos – priekarpatės gauta Banderos kovotojų aprangos spalvų *vyšyvanka*.

„Ukrainos reikalai tikrai liks mažiausiai dešimtmečiui pagrindinėje, tikiuosi, visos ES, ne tik Lietuvos ir ne tik mūsų regiono, geopolitinėje darbotvarkėje,“ – sakė A. Kubilius, pabrėždamas teisingumo ir bausmių klausimus.

„Mano manymu, viena išvadų, kurią turi padaryti ES, žiūrėdama į tai, kas atvedė iki tokios geopolitinės krizės, yra tai, kad ES nuo pat pradžių nesugebėjo pritaikyti esminių ir griežtų priemonių stabdydama iš pradžių atrodžiusius lyg ir ne tokius žiaurius nusikaltimus prieš žmogaus teises Baltarusijoje bei Rusijoje. Kai tokie autoritariniai režimai nesustabdomi iš karto, užauga iki fašistinių ir tarptautinių agresorių,“ – sakė A. Kubilius ir pridūrė, jog labai svarbu matyti kelius, kuriais bus siekiama teisingumo, nes ir ES viduje dėl to gali būti nemažai politinių kovų.

Teisingumo turi būti siekiama trimis keliais: universalioji jurisdikcija, Tarptautinis baudžiamasis teismas, specialus tarptautinis tribunolas agresijos nusikaltimams.

„Tokio tribunolo įsteigimas kiek galima greičiau galėtų turėti poveikį ne tik teisingumo realizavimui, bet ir gana stiprų politinį poveikį tolesnei karo eigai. Įsteigus specialų

Tribunolo dėl Putino karo nusikaltimų įsteigimas galėtų turėti poveikį ne tik teisingumo realizavimui, bet ir tolesnei Rusijos raidai

tribunolą ir pradėjus Putino kriminalinių nusikaltimų tyrimą dėl agresijos, be abejo tai netiesiogiai, bet užkirstų kelią įvairiems Vakarų lyderių telefonų skambučiams, užkirstų kelią susirūpinimui, kaip išsaugoti Putino veidą, ir t.t.“ – pasakojo A. Kubilius, pridurdamas, jog tuo veidu pasirūpins tribunolas.

EP narė R. Juknevičienė pabrėžė, kad klaidinga mąstyti, jog pasibaigus karui turėsime reikalų su tokia pačia Rusija: didžiausia pasaulio teritorija, valstybe, kuri užima didelę dalį Europos kontinento ir t.t.

„Turbūt todėl yra galvojančių, kad Putinui reikia leisti atsitraukti, išeiti su tam tikru veidu. Tačiau klausimas atsiremia į nusikaltimus. Tai kaip su nusikaltėliu tu gali toliau bendrauti?“ – retoriškai klausė parlamentarė.

Panašiai nutiko žlugus Sovietų Sąjungai ir Lietuvai bandant prisiteisti žalą. Natūralu, kad apie tai kalbėti nenorėjo Rusija, tačiau panašiai elgėsi ir Vakarai, sakydami, jog nebeverta judinti, nebeverta erzinti Rusijos. O juk nusikaltimai ir žiaurumai buvo tokie patys. Prisiminkime Rainių tragediją, trėmimus ir kitus nusikaltimus, kurie vis dar nėra tinkamai įvertinti tarptautiniu lygiu.

„Todėl labai svarbus ir mūsų darbas Europos Parlamente ieškant palaikymo, kad šį kartą istorinių klaidų Europa nebekartotų,“ – sakė R. Juknevičienė.

A.Kubilius pabrėžė, kad Lietuva galėtų padėti pamatyti Europai visą kompleksą priežasčių, kodėl buvo ateita iki šios krizės. O tribunolų (ne)kūrimas bus Europos lyderių lakmuso popierėlis. Susiduriama su tikėjimo klausimu – ar gali Rusija būti demokratinė, ar bent kitokia, neagresyvi. Jei nebus tikima, kad Rusija gali būti kitokia, tada nebus norima tribunolo. Tokiu atveju vėl bus bandoma gelbėti Putino veidą, neduoti pakankamai ginklų Ukrainai, atsisakyti užgrobtų teritorijų, nesuteikti kandidato statuso ir t.t.

„Šiuos naratyvus reikia keisti, nes vėl gali būti padarytos tos pačios klaidos, kurios buvo padarytos iki karo,“ – pokalbį baigė R. Juknevičienė.

Tribunolo dėl Putino karo nusikaltimų įsteigimas galėtų turėti poveikį ne tik teisingumo realizavimui, bet ir tolesnei Rusijos raidai

